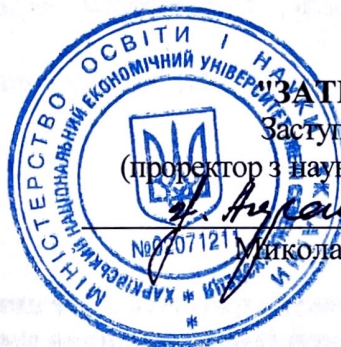

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Микола Афанасьєв
Микола АФАНАСЬЄВ

Глобальна економіка

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**
Спеціальність **051 Економіка**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **Економічна кібернетика, Економіка підприємства,
Міжнародна економіка, Управління персоналом та економіка праці**

Статус дисципліни **базова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

Надія ПРОСКУРІНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Протокол № 2 від 09.09.2020 р.

Розробник:

Ставерська Т. О., к.е.н., доц. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Козуб В. О., к.е.н., проф. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Стрімкий розвиток глобалізаційних процесів обумовив зростання взаємозалежності та взаємопов'язаності світу, а нові виклики швидко набувають універсального характеру та формують реальні загрози для міжнародної безпеки та стабільності. Глобалізація стає все більш впливовим «архітектором» нового порядку усіх рівнів міжнародних відносин та суперечливо позначається на еволюції відносин між державами. З одного боку, глобалізація стимулює прискорений розвиток продуктивних сил, науково-технічного прогресу, нарощення інтелектуального потенціалу та вдосконалення демократичних багатосторонніх механізмів управління міжнародною системою, а отже, сприяє надійному вирішенню проблем регіональної безпеки. З іншого – спонтанний розвиток процесів глобалізації загострює низку існуючих проблем міжнародної політичної, соціально-економічної, екологічної безпеки та формує нові ризики й виклики. Унаслідок відмінностей у фінансовому та економічному потенціалах взаємодія між країнами набуває дедалі більше асиметричного характеру. Невелика група високорозвинених держав відіграє роль провідних суб'єктів глобалізації, а найбільш слабкі члени світової спільноти зазнають значно більших збитків від негативних наслідків глобалізації порівняно з країнами, які захищені власною фінансово-економічною потужністю. Актуальність проблеми та динаміка сучасних міжнародних економічних відносин вимагають постійного реагування на всі зміни в глобальній економіці, поглибленого й уважного вивчення їх причин та наслідків у режимі поточного часу.

Метою навчальної дисципліни є дослідження принципів становлення, механізмів та інструментів функціонування глобальної економіки, геополітичних та гео економічних процесів, тенденцій світового економічного порядку з урахуванням сучасних трансформаційних процесів, нових технологічних укладів і техноглобалізації. Вивчення курсу «Глобальна економіка» сприяє формуванню здобувачами власного світогляду щодо процесів, які відбуваються щоденно у цій важливій сфері людського буття.

Навчальна дисципліна «Глобальна економіка» належить до базових дисциплін професійного циклу підготовки здобувачів освітнього рівня «магістр».

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Макроекономіка Світове господарство і міжнародні економічні відносини Зовнішньоекономічна діяльність підприємства Міжнародна торгівля Міжнародна інвестиційна діяльність Міжнародні фінанси	Соціальна економіка Міжнародний менеджмент Системи прийняття рішень в міжнародному бізнесі

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Здатність розуміти ключові тренди соціально-економічного та демографічного розвитку.	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх на складові.

Компетентності	Результати навчання
Здатність до узагальнення, обґрунтування та визначення тенденцій розвитку національної соціально-економічної системи.	Вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи для їх розв'язку, беручи до уваги наявні ресурси..
Здатність володіти прийомами удосконалення та подальшого розвитку системи методів та важелів регулювання економічних і соціальних процесів та оцінки їх ефективності на мікро-, мезо- та макроекономічних рівнях.	Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.
Здатність аналізувати вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища організації на процес розвитку її міжнародної економічної діяльності.	Застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній діяльності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Глобалізація як феномен сучасного світового економічного розвитку

Тема 1. Сучасна глобалістика: сутність та методологія.

1.1. Глобалізація і глобалістика: становлення та сутність.

Глобалізм як система поглядів на сукупність найважливіших проблем, що постають перед людством. Джерела глобалізації. Ознаки глобалізації. Структуризація глобалізаційного процесу. Глобалістика як міждисциплінарна галузь наукових досліджень. Глобалізм як політична ідеологія.

1.2. Головні етапи розвитку глобальних процесів та провідні концепції глобалістики.

Етапи розвитку та базові концепції глобалізації: концепція глобалізації як міні форм історичного процесу (концепція «архаїчної глобалізації»); концепція глобалізації як сучасного економічного феномену; концепція протоглобалістів; концепція глобалізації як позачасової властивості, що іманентно притаманна світовому суспільству.

1.3. Базові теорії сучасної глобалістики.

Футурологічна концепція європейської теорії глобалізму, модель Санторо. «Консервативний оптимізм» С. Хантінгтона. Теорія «політичного екстремізму» З. Бжезінського. Телурократія і таласократія. Геополітична модель світу Х. ДЖ. Маккіндера. Теорія «ліберального антифундаменталізму» Дж. Сороса.

Тема 2. Теоретичні дослідження глобальних процесів.

2.1. Провідні школи сучасної глобалістики.

Концептуальна школа «Меж зростання» - проблема меж економічного зростання як результату обмеженості ресурсів планети. Римський клуб. Школа універсального еволюціонізму (школа глобальної екології). Школа мітозу біосфер (раціоналізація взаємодії світового людства з навколишнім середовищем). Школа контрольованого глобального розвитку Д. Гвішиані. Школа світ-системного аналізу І. Уоллерстайна. Нові концептуальні школи: концепція «гуманістичного соціалізму» (Я. Тінберген); концепція «дороговказів у майбутнє» (Б. Гаврилишин); концепція «геогенезису» (Є. Кочетов); концепція «глобальної спільноти» (М. Чешков); концепція «сталого розвитку» (Л. Браун).

2.2. Провідні ідеологічні теорії глобалістики.

Гіперглобалізм (революційний глобалізм). Скептична школа глобалізму. Теорія трансформації суспільних відносин (еволюційна глобалістика).

2.3. Державно-політичні платформи, в яких реалізується глобалізм. Вашингтонський консенсус.

Державно-політичних платформи реалізації глобалізму. Створення Єдиної світової економіки та Єдиного світу (ЄС і НАФТА, євро і долар). Американська платформа. Платформа поступового сприяння глобалізації внаслідок розширення сфери відповідальності ліберальних міжнародних організацій (СОТ, МВФ). Створення єдиного світового економічного правопорядку та розвиток інтернаціональних інститутів. Вашингтонський консенсус, Дж. Вільямсон. Рекомендації Вашингтонського консенсусу.

2.4. Теоретичні дискусії навколо проблем глобалізації та глобального ринку.

Дискусія між прихильниками та противниками неоліберальної глобалізації. Школа міжнародної політичної економії. Школа економічної соціології. Погодженість підходів до питань подальшого розвитку. Тенденції теоретичних дискусій у XXI ст.

Тема 3. Глобальні проблеми та методи їх вимірювання.

3.1. Передумови виникнення та сутність глобальних проблем.

Причини виникнення глобальних проблем та їх наслідки. Етапи дослідження глобальних проблем людства. Наукові погляди на сутність глобальних проблем. Завдання вирішення глобальних проблем.

3.2. Класифікація глобальних проблем.

Критерії глобальності проблем. Групи глобальних проблем, що виділяються науковцями з метою систематизації та виділення пріоритетності. Глобальні проблеми, що розглядаються Римським клубом.

3.3. Індекси глобалізації.

Основні проблеми, які потенційно здатні викликати негативні наслідки від глобалізаційних процесів в усіх країнах. Індекс глобалізації: 1) Швейцарського Економічного Інституту (KOF); 2) Міжнародної організації Carnegie Endowment for International Peace (CEIP). Рейтинг країн за індексом глобалізації. Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index, GCI). Групи субіндексів та індикаторів Індексу глобальної конкурентоспроможності. Індекс конкурентоспроможності Міжнародного інституту розвитку менеджменту. Індекс людського розвитку (Human Development Index, HDI). Індекс легкості ведення бізнесу (Ease of Doing Business Index)

Тема 4. Становлення глобальної економіки та чинники її розвитку.

4.1. Становлення та сутність глобальної економіки

Найважливіші прояви глобалізації. Сутнісна характеристика глобальної економіки, її особливості та складники. Суб'єкти глобальної економіки. Відмінності глобальної економіки від міжнародної. Нова глобалізація світової економіки як глобалізація цифрової ери. Суб'єкти нової глобалізації. Особливості моделі нової глобалізації.

4.2. Рушійні сили та чинники економічної глобалізації

Характеристика рушійних сил економічної глобалізації: поглиблення міжнародного поділу праці, підвищення продуктивності праці, транснаціоналізація, лібералізація господарського життя, дерегулювання ринків товарів, послуг і капіталів. Ринкова конкуренція у світовому масштабі та її засоби. Розвиток науково-технічного прогресу та прогрес технологічних інновацій. Провідні механізми глобалізації світової економіки.

4.3. Транснаціональна експансія як чинник глобалізації світової економіки

ТНК як найважливіші суб'єкти глобальної економіки та провідна рушійна сила глобалізаційних процесів. Технологічне та фінансово-економічне лідерство ТНК. Особливості ТНК як глобальної фірми (головний суб'єкт багатонаціонального виробництва; створення

стратегічних альянсів). Рух прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Чинники активного зростання ПІІ. Сучасні міжнародні корпорації. Відмінні риси ТНК. Наслідки транснаціоналізації.

4.4. Регіоналізація національних економічних систем в умовах глобалізації

Етапи розвитку регіональних інтеграційних процесів. Європейський Союз (ЄС). Північноамериканська зона вільної торгівлі (NAFTA). Асоціація держав Південно-Східної Азії (ASEAN). Латиноамериканська асоціація вільної торгівлі (LAAFT). Карибський спільний ринок (CCM). Спільний ринок країн Південної Америки (MERCOSUR). Азіатсько-Тихоокеанське економічне співтовариство (АПЕК). Основні хвилі регіоналізації. Переваги та загрози регіоналізації.

4.5. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти глобалізації

Міжнародний Валютний Фонд (IMF): характеристика, напрями діяльності. Світовий банк: призначення та організаційна структура (Міжнародний банк реконструкції та розвитку; Міжнародна асоціація розвитку; Міжнародна фінансова корпорація; Багатостороннє агентство з інвестиційних гарантій; Міжнародний центр з врегулювання інвестиційних спорів. Мета діяльності Світового банку та його програми. Класифікація країн за рівнем заборгованості. Нові боргові інструменти (обмін боргу на право проведення екологічних програм у країнах-боржниках; обмін боргу на майно). Світова організація торгівлі: історія створення, мета та напрями діяльності. Сфери регламентації угод СОТ.

Тема 5. Техноглобалізм та наростання конкуренції в глобальній економіці.

5.1. Сутність технологічного глобалізму та форми його прояву.

Теорія інноваційного розвитку. Концепція технологічних укладів. Взаємозв'язок довгих циклів світової економіки, «кондратьєвських хвиль» і технологічних укладів. Структура сучасного етапу розвитку НТР. Феномен техноглобалізму, його історичний розвиток.

5.2. Вплив технологічного глобалізму на світовий економічний розвиток.

Інноваційно-проривне спрямування глобального економічного розвитку на підставі загальнопланетарної інтеграції науково-технологічної сфери. Динамізм сучасної інтернаціоналізації господарської діяльності. Етапи становлення техноглобалізму. Особливості глобального ринку технологій. Сучасні тенденції техноглобалізму. Виклики ХХІ століття розвитку глобальної індустрії.

5.3. Неоіндустріалізація економіки в умовах розвитку техноглобалізму.

Концепція реіндустріалізації (неоіндустріалізації). Аргументи на користь неоіндустріалізації в США. Технологічні хаби, «Manufacturing Universities» та інші ініціативи техноглобалізму. Рушійні сили нової індустріалізації. Компоненти політики реіндустріалізації / неоіндустріалізації та її характерні риси. Особливості неоіндустріалізації.

5.4. Наростання глобальної конкуренції та її наслідки.

Загострення конкурентної боротьби на світовому ринку. Стандартизація промислової продукції та уніфікація ведення звітності, кодування товарів. Уніфікація товарів і послуг.

Змістовий модуль 2. Стратегії та перспективи глобального розвитку світової економіки.

Тема 6. Чинники, головні форми та наслідки фінансової глобалізації.

6.1. Глобальний фінансовий ринок і його співвідношення з реальним сектором світової економіки.

Фінансова економіка та утворення фінансово-інформаційного простору. Структура та співвідношення реального та фінансового секторів глобальної економіки. Сутність, форми та розвиток фінансової глобалізації. Характерні риси фінансової глобалізації. Сучасні структурні зрушення та тенденції розвитку фінансових ринків. ТНК та транснаціональні банки як рушійна сила фінансової глобалізації. Причини стрімкого розвитку глобальної фінансової системи. Показники ступеню інтеграції країни у світовий фінансовий ринок.

6.2. Глобалізація світового фондового ринку.

Міжнародний фондовий ринок: сутність та особливості сьогодення. Елементи міжнародного фінансового ринку: міжнародний валютний ринок; міжнародний ринок боргових зобов'язань (міжнародний ринок банківських кредитів та міжнародний ринок боргових цінних паперів); міжнародний ринок цінних паперів (міжнародний ринок титулів прав власності та міжнародний ринок боргових цінних паперів, міжнародні ринки облігацій); міжнародний ринок похідних інструментів (деривативів). Різновиди цінних паперів. Капіталізація.

6.3. Глобалізація світового валютного ринку.

Глобальний валютний ринок: сутність, суб'єкти ринку. Масштаби розвитку світового валютного ринку. Спекуляції на зміні курсів валют. Негативні та позитивні риси прояву глобального монетаризму. Причини трансформації глобальної економіки у глобальну монетарну економіку.

6.4. Наслідки фінансової глобалізації. Зміна функцій національної держави.

Історичний огляд наслідків фінансової глобалізації. Причини неспроможності держав регулювати економіку на національному рівні. Пріоритетні функції держави в умовах глобалізації. Провідні міжнародні економічні організації як інституціонально-правовий каркас неоліберального світового економічного порядку.

Тема 7. Масштаби і тенденції розвитку світового демографічного ресурсу в умовах глобалізації.

7.1. Демографічний вибух і його соціально-економічні наслідки.

Історичні тенденції зміни чисельності населення. Демографічний вибух та його наслідки. Особливості світової демографічної ситуації сьогодення.

7.2. Глобальна нерівність людства. Наростання процесів поляризації в глобальній економіці.

Нерівномірний розвиток людського ресурсу в умовах глобалізації. Кількісні показники розвитку людського ресурсу. «Індекс людського розвитку» та його складові. Глобальні проблеми посилення поляризації країн (диференціація рівня життя й культурно-освітнього рівня населення, голод). Поглиблення нерівномірності економічного розвитку країн. Диференціація країн, що розвиваються: нові індустріальні країни; країни-нафтоекспортери; середньорозвинені; найменш розвинені країни.

7.3. Розвиток глобалізаційних міграційних процесів.

Глобалізація масштабів міграційних процесів. Види переміщень: безповоротні, маятникові, епізодичні, сезонні. Типи міграції: внутрішня; зовнішня; маятникова; сезонна. Основні причини міграції (економічні, національні, політичні, екологічні тощо). Наслідки та загрози глобальної міграції.

Тема 8. Система критики глобалізації. Перспективи розвитку альтерглобалізму.

8.1. Протиріччя і проблеми в розвитку економічної глобалізації.

Позитивні та негативні наслідки економічної глобалізації. Суперечності глобалізації. Проблема невідновлюваних ресурсів. Продовольча проблема. Загроза порушення балансу між біологічними можливостями Землі та потребами людства. Глобальні екологічні проблеми.

8.2. Поглиблення суперечностей і антагонізмів сучасного етапу глобалізації.

Універсальний характер суперечностей глобальної економіки та її складові. Посилення протиріч: між глобальною експансією монополій та національним економічним суверенітетом країн світу; глобалізацією та регіоналізацією міжнародної економічної діяльності; між найбіднішими і найбагатшими представниками глобального соціуму; між групою найрозвиненіших країн Заходу й рештою людства; наростання асиметричності інноваційно-технологічного розвитку, нерівномірності розвитку фінансового та реального секторів глобальної економіки, соціальної поляризації. Типові ознаки нової моделі глобалізації.

8.3. Антиглобальний рух.

Виникнення антиглобального руху, його сутність. Риси антиглобального руху як мережної соціальної організації. Завдання антиглобального руху та спрямованість антиглобальної діяльності. Категорії громадських організацій та верств населення мережі міжнародного антиглобального руху. Етапність та види дій антиглобалістів.

8.4. Альтерглобалізм: становлення, сутність і перспективи розвитку.

Відмінності антиглобалізму та альтерглобалізму. Сутність та ідеї альтерглобалізму. Формування державного альтерглобалізму. Програма альтерглобалістів (трансформістський та руйнівний напрями). Вади антиглобального руху.

Тема 9. Міжнародні стратегії глобалізації.

9.1. Особливості сучасного етапу світового розвитку.

Визначальні прояви глобалізації. Загрози та можливості глобалізації. Фактори впливу на сучасний стан світового розвитку: стимулювання сукупного попиту, зміни на енергетичних ринках світу, урбанізація, старіння населення, технологічні інновації, глобальна взаємодія між країнами.

9.2. Стратегії глобального розвитку світу.

Стратегія як організаційна модель майбутньої поведінки. Причини ускладнення формування глобальних стратегій структурами ООН. Стратегії економічного розвитку країн – світових лідерів (США, Китай, ЄС). Стратегії країн, що розвиваються.

9.3. Перспективні сценарії глобального розвитку.

Основні підходи до виділення сценаріїв глобального розвитку (глобальна синхронність, осередки зростання, глобальне уповільнення, регіональні кризи). Сценарії формату інституційного устрою (уніполярний світ, бі- чи триполярний світ, поліполярний світ, паралельне існування багатьох цивілізацій, апокаліптичний світ). Сценарії розвитку світової економіки в контексті подолання боргового накопичення та дефіциту накопичень. Політичні сценарії («Давоський мир», «Американський світ», «Новий Халіфат», «Спіраль страху»).

Тема 10. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.

10.1. Місце і роль України в глобальній економіці.

Позиціонування України в глобальній економічній системі (індекс глобалізації; світовий рейтинг інвестиційної привабливості; світовий рейтинг економічної свободи; світовий рейтинг легкості ведення бізнесу; світовий індекс розвитку людського потенціалу).

10.2. Конкурентоспроможність національної економіки в умовах глобалізації.

Конкурентоспроможність національної економіки. Глобальний індекс конкурентоспроможності. Причини втрати позицій України у рейтингу глобальної конкурентоспроможності. Стимулювання структурних реформ як стратегічна мета України. Стратегічні орієнтири в контексті технологічного глобалізму.

10.3. Головні проблеми та загрози функціонування економіки України у відкритому глобальному середовищі

Визначення головних проблем функціонування економіки України у відкритому глобальному середовищі. Трансформація інституціональної інфраструктури. Пріоритетні функції зовнішньої політики України відповідно до її найважливіших загальнонаціональних інтересів та завдань. Порівняльні переваги України. Негативні наслідки та позитивний вплив ТНК на українську економіку. Система технологічних і фінансових загроз. Стратегічні перетворення для повноцінної інтеграції України у світове господарство.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких методів навчання: проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-метод, презентації, підготовка есе, банки візуального супроводу.

Проблемні лекції передбачають разом із розглядом основного лекційного матеріалу розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які мають актуальне значення для теорії та практики та відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності. Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань.

Лекційна форма проведення занять передбачає застосування таких методів: пояснювально-ілюстративного, методу проблемного викладу, дискусії, дистанційних та медіа технологій навчання (проблемна лекція, відеолекція, лекція-конференція, лекція-діалог).

Практичні заняття передбачають застосування методів: частково-пошукового, дослідницького, інтерактивного (робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ділові ігри, банки візуального супроводу).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Глобальна економіка» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів, мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік – 60 балів);

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

лекцій – активна робота на парі (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом активної участі в обговоренні теми заняття, становлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття. Загальна кількість балів 10.

практичних занять – активна робота на парі (1 бал за кожне заняття), за умови виконання студентом активної участі в дискусії стосовно теми заняття та відповіді на поставлені питання. Загальна кількість балів 10.

Форми поточного оцінювання результатів навчання:

контрольні роботи. Протягом семестру студенти виконують 4 контрольні роботи. Максимальна оцінка за кожну контрольну роботу 5 балів. Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи - 20. Перша контрольна робота включає теми 1-3, друга контрольна робота – за темами 4-5, третя контрольна робота – за темами 6-7, четверта контрольна робота – за темами 8-9.

колоквіуми. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Колоквіум I включає всі теми 1 модулю, колоквіум II включає теми 2 модулю. Максимальна кількість балів за кожний колоквіум – 10. Максимальна оцінка за обидва колоквіуми – 20 балів. Структура колоквіуму: 1) два теоретичних завдання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 2 бали); 2) два практичних завдання (максимальна оцінка за кожне практичне завдання - 3 бали).

презентація результатів виконаних завдань. Індивідуальне завдання за дисципліною має форму інтегральної практичної задачі, вирішення якої потребує опанування змісту дисципліни та передбачає складання проекту зовнішньоекономічного контракту купівлі-продажу товарів (робіт, послуг) українською та англійською мовами. Максимальна кількість

балів за презентацію індивідуального завдання – 5 балів. Максимальна кількість балів за всі презентації – 10 балів.

Самостійна робота здобувача включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем та питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою; виконання індивідуальних завдань, підготовка есе. Протягом семестру студенти виконують домашні завдання за всіма темами (1-10). Максимальна оцінка за кожне виконане завдання – 4 бали (залежно від виду завдання) за умови правильного виконання та наявності відповіді.

Підсумковий / семестровий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Глобальна економіка» проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю та самостійної роботи.

Результат семестрового заліку оцінюється в балах (максимальна кількість – 100 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 60 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Сучасна глобалістика: сутність та методологія	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1.1. Глобалізація і глобалістика: становлення та сутність. 1.2. Головні етапи розвитку глобальних процесів та провідні концепції глобалістики. 1.3. Базові теорії сучасної глобалістики.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Хвили розвитку процесів глобалізації як передумови виникнення феномену глобалістики. Етапи становлення глобалістики як науки. Основні теоретичні концепції сучасної глобалістики.	Активна робота на парі	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття. 1. Цивілізаційні виміри глобалізації 2. Часові виміри глобалізації.	Експрес-опитування	2
Індивідуальне завдання			3	
Тема 2. Теоретичні дослідження глобальних процесів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 2.1. Провідні школи сучасної глобалістики. 2.2. Ідеологічні теорії глобалістики. 2.3. Державно-політичні платформи, в яких реалізується глобалізм. Вашингтонський консенсус.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Дискусія навколо результатів дослідження глобальних процесів. Ділова гра.	Активна робота на парі	1
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Теоретичні дискусії навколо проблем глобалізації та глобального ринку. Концепція сталого розвитку як ідеологія соціо-еколого-економічної збалансованості.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 3. Глобальні проблеми та методи їх вимірювання.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 3.1. Передумови виникнення та сутність глобальних проблем. 3.2. Класифікація глобальних проблем. 3.3. Індекси глобалізації.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Глобальні проблеми людства. Оцінювання динаміки рейтингу країн світу за індексами глобального вимірювання.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Доповіді Римського клубу щодо глобальних проблем людства. Україна в системі глобальних проблем людства. Трансформація геоеконімічного атласу України. Підготовка до контрольної роботи. Есе.	Перевірка домашніх завдань	3	
		Есе	4	

Тема 4. Становлення глобальної економіки та чинники її розвитку.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 4.1. Становлення та сутність глобальної економіки. 4.2. Рушійні сили та чинники економічної глобалізації 4.3. Транснаціональна експансія як чинник глобалізації світової економіки 4.4. Регіоналізація національних економічних систем в умовах глобалізації 4.5. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти глобалізації	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Сутнісна характеристика глобальної економіки, її драйвери. Сучасні міжнародні корпорації, тенденції розвитку ТНК. Етапи розвитку регіональних інтеграційних процесів.	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	1. Транснаціональні корпорації як головна рушійна сила економічної глобалізації. 2. Міжнародні фінансові організації як суб'єкти глобалізації. 3. Світові міста як суб'єкти глобалізації. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка презентації.	Експрес-опитування	2
Презентація			5	
Тема 5. Техноглобалізм та наростання конкуренції в глобальній економіці.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 5.1. Сутність технологічного глобалізму та форми його прояву. 5.2. Вплив технологічного глобалізму на світовий економічний розвиток. 5.3. Неоіндустріалізація економіки в умовах розвитку техноглобалізму. 5.4. Наростання глобальної конкуренції та її наслідки.	Активна робота на парі	1
			Колоквіум 1	10
	Практичне заняття	Дискусія щодо проявів і тенденцій технологічного глобалізму. Дослідження впливу технологічних інновацій.	Експрес-опитування	1
Самостійна робота				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Роль інновацій в умовах економічної глобалізації. Стандартизація промислової продукції, уніфікація товарів і послуг. Опрацювання лекційного матеріалу.	Перевірка домашніх завдань	1	
Тема 6. Чинники, головні форми та наслідки фінансової	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 6.1. Глобальний фінансовий ринок і його співвідношення з реальним сектором світової економіки. 6.2. Глобалізація світового фондового ринку. 6.3. Глобалізація світового валютного ринку. 6.4. Наслідки фінансової глобалізації. Зміна функцій національної держави.	Активна робота на парі	1
Практичне заняття	Оцінювання показників та індикаторів глобалізації фінансового ринку.	Активна робота на парі	1	

			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	ТНК та транснаціональні банки як рушійна сила фінансової глобалізації. Причини стрімкого розвитку глобальної фінансової системи. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до контрольної роботи.	Експрес-опитування	2
Тема 7. Масштаби і тенденції розвитку світового демографічного ресурсу в умовах глобалізації.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 7.1. Демографічний вибух і його соціально-економічні наслідки. 7.2. Глобальна нерівність людства. Наростання процесів поляризації в глобальній економіці. 7.3. Розвиток глобалізаційних міграційних процесів.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Дискусія щодо проявів і тенденцій глобалізації проблем демографії. Оцінювання показників динаміки міграційних процесів.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Україна в системі глобальної міграції: види переміщень, типи міграції та причини їх зростання. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до контрольної роботи.	Перевірка домашніх завдань	2
Тема 8. Система критики глобалізації. Перспективи розвитку альтерглобалізму.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 8.1. Протиріччя і проблеми розвитку економічної глобалізації. 8.2. Поглиблення суперечностей і антагонізмів сучасного етапу глобалізації. 8.3. Антиглобальний рух. 8.4. Альтерглобалізм: становлення, сутність і перспективи розвитку.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Дискусія щодо протиріч і тенденцій глобалізації економічної глобалізації. Ділова гра «Прихильники та критики альтерглобалізму.»	Активна робота на парі	1
			Експрес-опитування	2
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Прихильники та критики альтерглобалізму. Види дій представників міжнародного антиглобального руху. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка есе.	Есе	4	

Тема 9. Міжнародні стратегії глобалізації.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 9.1. Особливості сучасного етапу світового розвитку. 9.2. Стратегії глобального розвитку світу. 9.3. Перспективні сценарії глобального розвитку.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Дискусія щодо проблем та перспектив світового розвитку. Оцінювання переваг та загроз глобалізаційних процесів у стратегічній перспективі.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Основні підходи до виділення сценаріїв глобального розвитку. Політичні сценарії. Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до контрольної роботи.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 10. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 10.1. Місце і роль України в глобальній економіці. 10.2. Конкурентоспроможність національної економіки в умовах глобалізації. 10.3. Головні проблеми та загрози функціонування економіки України у відкритому глобальному середовищі	Активна робота на парі	1
			Колоквіум 2	10
	Практичне заняття	Оцінювання конкурентоспроможності України. Визначення основних стратегічних векторів розвитку України в умовах глобалізації	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Порівняльні переваги України. Стратегічні вектори розвитку України в умовах глобалізації. Підготовка презентації.	Презентація	5	

Рекомендована література

Основні джерела:

1. Глобальна економіка : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. В. Кот, О. А. Круглова, Л. Л. Носач та ін. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2019. – 141 с.
2. Липов В. В. Глобальна економіка : навч. посіб. : у 2-х частинах. Ч. 1. Теоретичні засади глобальних досліджень. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 228 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/18469>
3. Липов В. В. Глобальна економіка: навч. посіб. : у 2-х частинах. Ч. 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи глобального розвитку [Електронний ресурс] / В. В. Липов. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 235 с.
4. Решетило В. П. Глобальна економіка : навч. посіб. – Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 167 с.
5. Глобальна економіка : навч. посіб. / за редакцією проф. С. І. Архієреєва. – Х. : Вид-во Іванченка І. С., 2018. – 192 с.

6. Глобальна економіка : навч. посіб. / О. В. Довгаль, У. Я. Андрусів, О. В. Ткаліч та ін. – Івано-Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019. – 262 с.

Додаткові:

7. Ресурси та моделі глобального економічного комплексу. Монографія / За заг. ред. Д. Лук'яненка, А. Поручника. – К. : КНЕУ, 2011. – 703 с.

8. Дзьоба О. Г. Глобальна економіка: Навч. посібник / О. Г. Дзьоба, О. С. Яцюк. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – 130 с.

9. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Геоекономіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навч. посіб. – К.: УЕП «КРОК», 2017. – 352 с.

10. Рокоча В. В., Одягайло Б. М., Терехов В. І. Глобальна економіка: парадигми та парадокси розвитку. Монографія. / За заг. ред. В. В. Рокочої. – К. : УЕП «КРОК», 2017. – 314 с.

11. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна. / Наук. ред. В. Юрчишин. – Київ: Заповіт, 2018. – 202 с.

12. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М. : АСТ, 2003. – 145 с.

13. Рогач О. І. Транснаціоналізація світового господарства та перехідні економіки : навч. посібник / О. І. Рогач, О. І. Шнирков. – Київ : Видав. центр «Київський університет», 2007. – С. 302–340.

14. Родрик Дзэни. Парадокс глобализации : демократия и будущее мировой экономики: пер. с англ. / Дзэни Родрик. Изд- во Института Гайдара. – М. : 2014. – 576 с.

15. Ресурси та моделі глобального економічного розвитку: монографія / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, А. М. Колот та ін; за заг. ред. проф. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. – Київ : КНЕУ, 2011. – 703 с.

Інформаційні ресурси:

16. Міжнародні рейтинги [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Міжнародні_рейтинги

17. Офіційний сайт світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org/>

18. Офіційний сайт Національної наукової ради США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nsf.gov/statistics/seind12/>.

19. Рейтинг країн світу за індексом глобалізаціїи КОФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://gtmarket.ru/ratings/kof-globalization-index>

20. World Development Indicators Database [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>.

21. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/>